

Bevezetés a vegyszermertes konyhakertbe

4. ELŐADÁS: KÁRTEVŐK ÉS BETEGSÉGEK

Alapelv: megelőzés

- A biokertben nem az a cél, hogy minden kártevőt azonnal irtsunk, az első lépés nem az, hogy vegyszerhez nyúlunk.
- Jó talaj = egészséges növények = erős immunrendszer = ellenállóbbak
- Vegyszerek – gyengítik a növények védekező képességét
- A bio szerek hatása gyengébb, mint a vegyszereké!

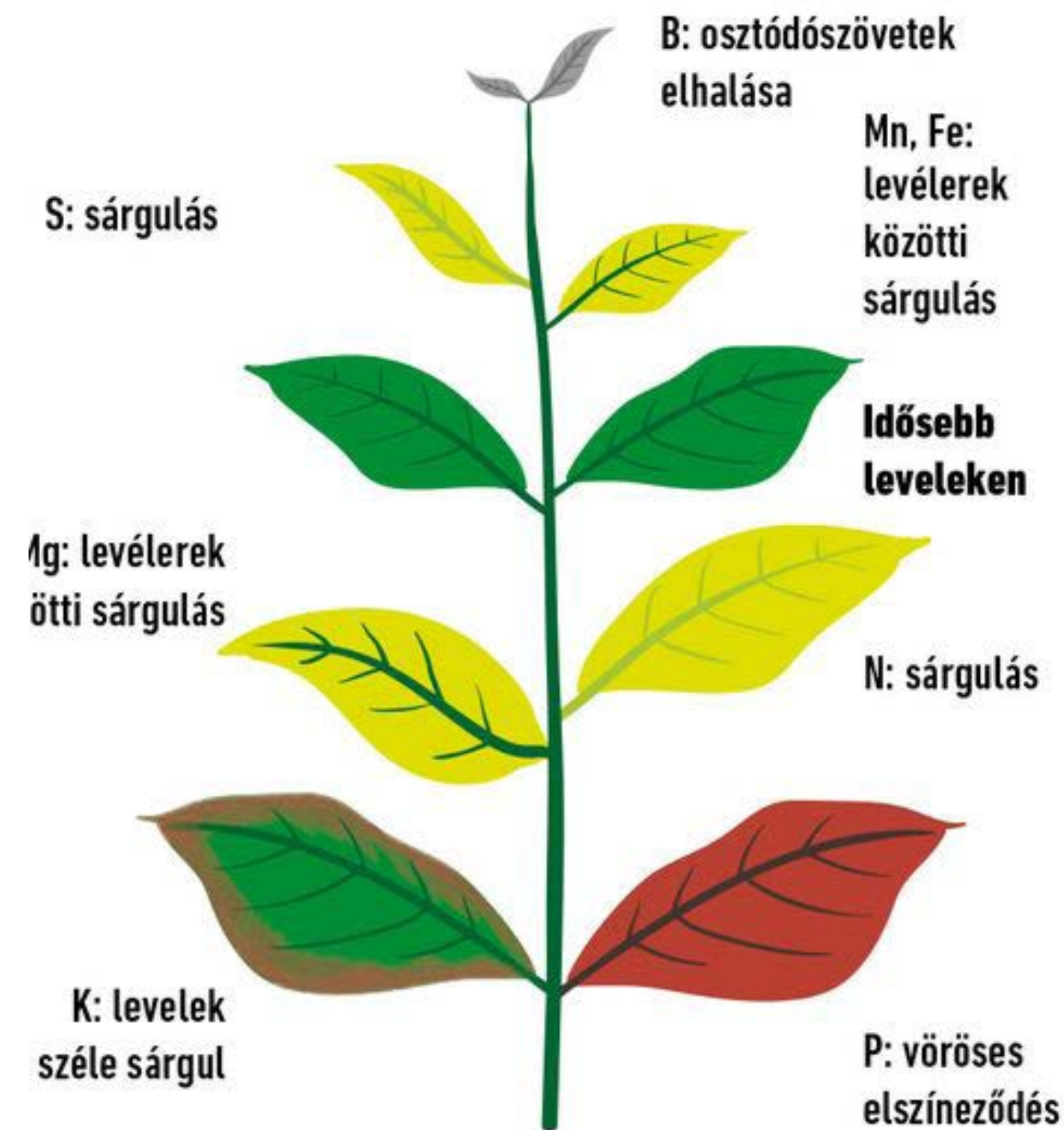

Folyamatos szemle

- Vegyes ültetés
- Mulcs - riasztó növények
- Egészséges növények – növényi tápoldatok, talajkondicionálók
- Hasznos állatok odavonzása - katica, fátyolka, pók, futrinka, ragadozó atkák, gyíkok, békák, vakond, sün, denevér
- Ellenálló fajták ültetése
- Tudás: betegségek, kártevők felismerése minden alakjukban és kártétel alapján is.

Hiánybetegségek

- Meg kell tudni különböztetni a növények tápanyag hiánybetegségeit a betegségektől/kártevőktől.
- N – nincs növekedés, halványzöld levelek
- K – a levél csúcs, széle, sárgul
- P – később virágzik, az idősebb levelek bronzosra színeződnek.

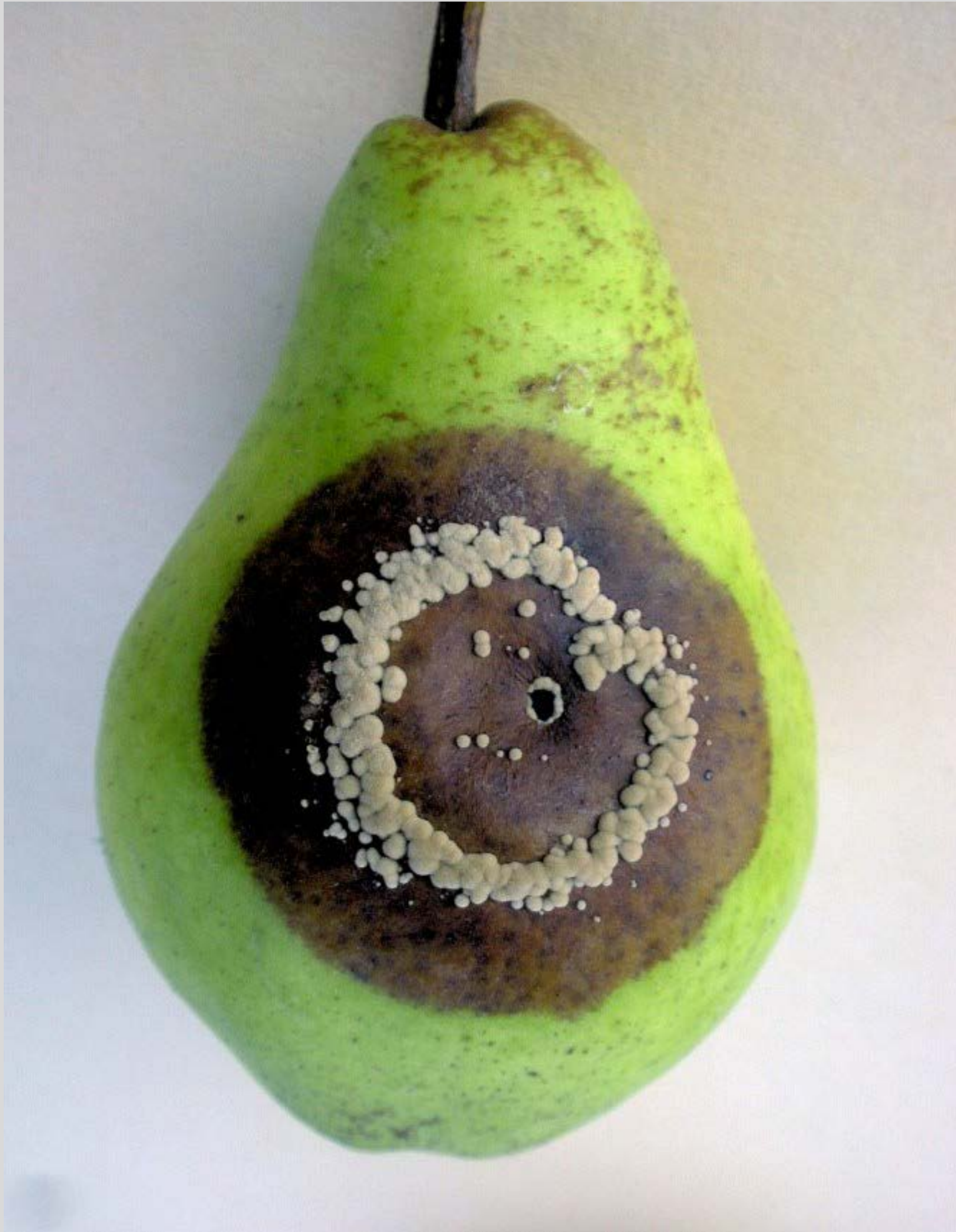
A magok védelme

- A védekezést már a magoknál elkezdhetjük. Csávázás.
- Kész termékek, pl Polyversum
- Növényi levek: fokhagyma, zsurló, kamilla, torma, stb.
- Vetőbarázda – csalán, zsurló

Ha megjelent a betegség, kártevő

- Növényvédő szerek, Biokontroll Hungária
- Saját készítésű permetlevek
- Fertőzött növények, növényi részek azonnali eltávolítása

Kórokozók-kártevők

- Vírusok, baktériumok, gombák, férgek, rovarok, egyéb állatok
- Lisztharmat, monília, peronoszpóra, fitoftóra, levéltetű, földibolha, poloska, meztelen csiga, káposztalepke hernyója...

Lisztharmat

- Orgona, rózsza, alma, szőlő, tök, uborka
- Gátolja a fotoszintézist
- Megelőzhető jó tápanyagellátottság, zsurlólé, beteg ágak eltávolítása

Peronoszpóra

- Fertőzött rész eltávolítása
- Megelőzés: gyomtalanítás, párás helyek kerülése, nem esőztető öntözés, támrendszer
- polyversum, tejes permet
- szőlő, mák, káposztafélék, uborka, tökfélék
- Sárgászöld, szögletes foltok – összeolvadnak
- Hamar kialakul a fertőzés

Fitoftóra

- Paradicsom-, burgonyavész
- Kialakul: nedves felület, eső, pára, öntözés. Gyors
- Levél szélén nagy, sárguló, majd szürkésbarna foltok. A foltok széle fehéres. Levélnyélen, száron hosszúkás foltok. Olyan, mintha leforrázták volna
- Szél és felcsapódó víz terjeszti

Megelőzés: erős palánta, vetésforgó, mulcsozás, szellős térállás, alsó levelek eltávolítása

Kondíció javítás - csalánlé, zsurlólé, káposzta, Polyversum

Levélletű

- Hangyák
- Betegségeket terjesztenek, pl. vírusokat
- Szárnyas nemzedék
- Védekezés: katica, fátyolka, sárga lap, ágvégek levágása, narancsolajos szerek
- Növényi levek: csalán, paradicsomlé, fokhagyma, pitypang, mosószer, káliszappan

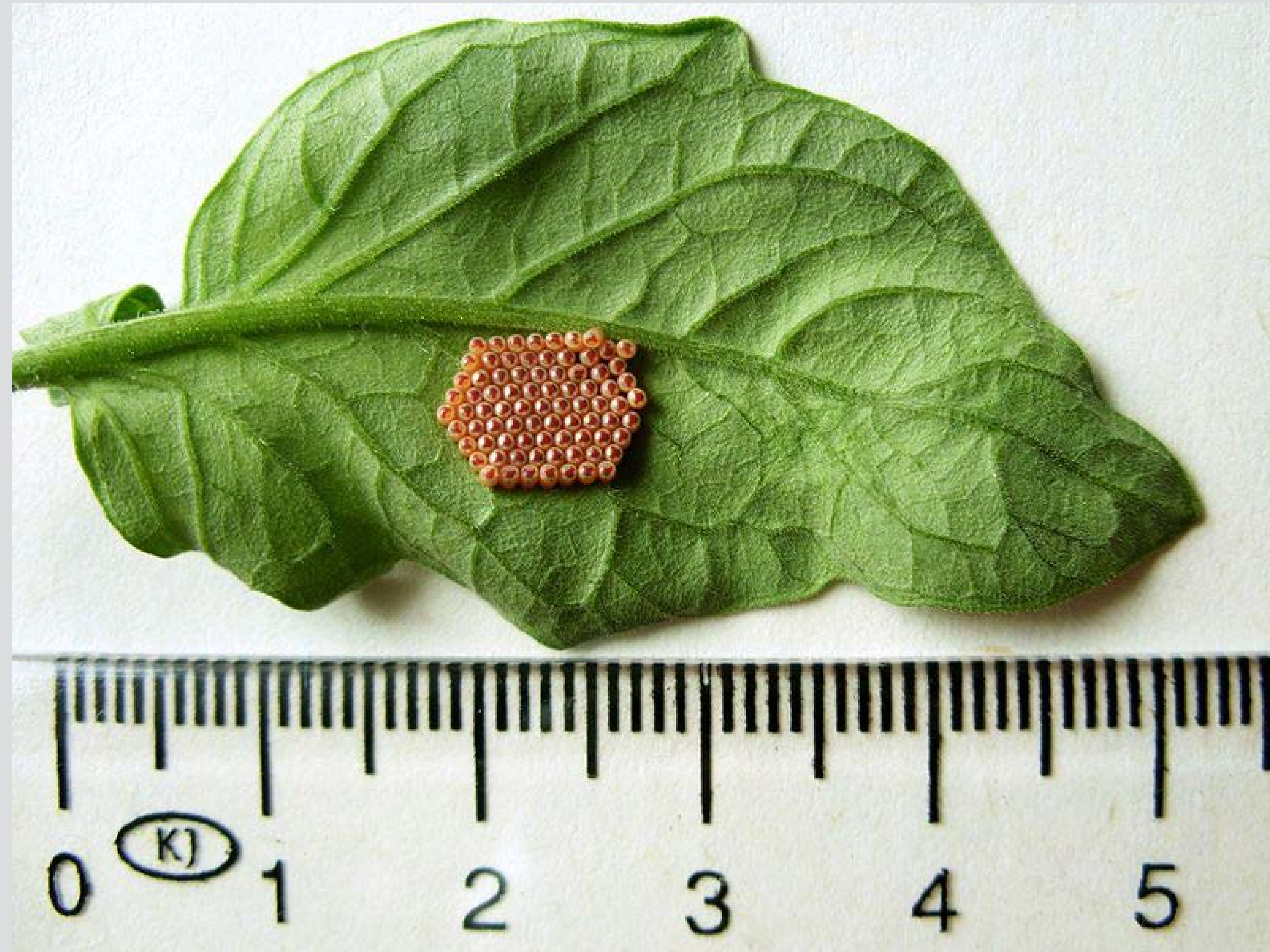
Meztelen csigák

- Mindent megrágnak, termést is
- Nemaslug, Fahamu, kőpor, mészpor (friss vetéshez)
- Hatékony: deszkák elhelyezése, kézi szedés, sörcsapda, dinnyehéj
- Magaságyásra réz szalag
- Futókacsa

Vándorpoloska

- Paradicsom, uborka, zöldbab, szőlő, málna, szeder, cékla, mángold...
- Védekezés: természetes ellensége nincs Magyarországon
- Rendszeres szemle, a levelek fonákán is! Kézzel szedés, termésvédő háló
- Csalinövények: frissen felmagzottak
- Fokhagyma- és vöröshagymalé permetezés, Neemazal TS
- Nem szeretik: Macskamenta, gilisztáűző varádics, menta, fokhagyma

Földibolha

- Apró bogarak, lyukacsos levél, palánták-nál veszélyes, keresztesvirágúak, mustár, repce
- Megelőzés: takarás, pl. fátyolfólia, állandóan nedves talaj, növénytársítás (saláta, spenót), vetésforgó

Káposztalepke hernyója

- Káposzta, brokkoli, karfiol...
- Megelőzés: gyomlálás, takarás, sárga lap, hernyók összeszedése, növény társítás (paradicsom, zeller, fokhagyma)
- Bársonyvirág, körömvirág, sarkantyúka-darazsak

Növénymi levek

- Növények kondíciójának javítása – pl. csalán, zsurló
- Riasztja a kártevőket, pl. illóolaj tartalom (levendula, borsikafű)
- Baktérium ölő hatás, pl. vöröshagyma, fokhagyma
- Csalán, mezei zsurló, fekete nadálytő, káposzta, hagyma, fokhagyma, paradicsom levél, bodza, körömvirág
- fehér üröm, torma, turbolya, kamilla, cickafark, pitypang

Védőnövények

- **Büdöske** – fonálféreg, szúnyog, káposztalepke. Vonzza: hasznos rovarok, csigák
- **Körömvirág** – fonálférge, levéltetű, hernyó, csiga, hangya. Vonzza – fátyolka, zengőlégy, lágybogár
- **Levendula** – hangya, levéltetű
- **Sarkantyúka** – levéltetű, káposztalepke, hernyó, csiga, hangya, lisztharmat, liszteske és pocok

+ fűszernövények, növénytársítások!

Tejes permet

Egy rész tej, 4 rész víz, 1 ek kenőszappan.
10 naponként permetezzünk. Ne várjuk meg,
amíg beteg lesz a növény!

- **Paradicsom** – gombás betegségek,
Ca hiány ellen
- **Uborka, kabakosok** – gombaölő, terméskötődés
- **Káposzta** – káposztalepke ellen
- **Rózsa, eper** – gombabetegség

*Magas zsírtartalmú tej: a kártevők ellen is véd
(pl. eltömíti a tetvek légzőnyílásait)*

Fahamu

- Ca, K, P, Mg, B, Fe, mész, erősen lúgos!
- Komposzt – max 3%
- Meztelen csigák - ágyások szegélyét szórjuk
- Burgonyabogár, répabolha, hernyók - növény leveleire.
- Levéltetvek, pajzstetvek - lombra, később a fák törzsét, vastagabb ágait bedörzsöljük
- Káposztafélék - megelőzhető a tőrothadás, káposz-talepke hernyó kártétele csökkenthető

*Szereti a paradicsom, szőlő, bab, spenót,
borsó, fokhagyma, rózsza*

ÓVATOSAN

Mechanikai védelem

- Takarás: fóliák, fátyolfólia, raschel háló,
- Sárga (színes) lapok,
- Ragadós övek
- Metszés, csapdák, stb.
- Kézi szedés